

## STANOVISKO KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ PROFESOREM

**Masarykova univerzita  
Fakulta**

**Obor řízení**

**Uchazeč**

**Pracoviště uchazeče,  
instituce**

Filozofická

klasická filologie

doc. PhDr. Daniela Urbanová, Ph.D.

Ústav klasických studií, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

### Složení komise

**Předseda**

prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.  
*Masarykova univerzita*

**Členové**

Prof. Pierluigi Cuzzolin  
*Univerzita Bergamo*

Prof. Dr. Rudolf Haensch  
*Univerzita Mnichov*

PhDr. Petr Kitzler, Ph.D., DSc.  
*Akademie věd ČR*

doc. Mgr. Lucie Pultrová, Ph.D.  
*Univerzita Karlova*

### Hodnocení vědecké kvalifikace uchazečky

Doc. Daniela Urbanová absolvovala studium latiny a českého jazyka a literatury na FF MU v roce 1987 (titul PhDr., dipl. práce „Vyjadřování jistotní modalit v latině, češtině a angličtině“). Od počátku se soustředovala k oblasti antického starověku a pokračovala tedy jako žákyně prof. Antonína Bartoňka doktorským studiem klasické filologie, jež ukončila v r. 2000 doktorskou disertací „Latinské archaické nápisy v kontextu jazyků staré Itálie“. Již volbou tohoto tématu směřovala ke své dnešní specializaci v rámci klasické filologie: historie a protohistorie latinského jazyka, jeho epigrafické památky, úřední dokumenty i nejstarší literární projevy. Působila nejprve jako asistentka, pak odborná asistentka na dnešním Ústavu klasických studií (Katedra věd o antickém starověku), v letech 2007-2011 byla spoluřešitelkou výzkumného záměru Středisko pro interdisciplinární výzkum starých jazyků a starších fází jazyků moderních. V této souvislosti a s podporou tohoto projektu vznikla monografie, na níž se s D. Urbanovou podílel prof. Václav Blažek „Národy starověké Itálie, jejich jazyky a písmo“; D. Urbanové zde náleží 59% podíl, zpracovala kapitoly o etruštině a o italských jazycích. Monografie byla pozitivně hodnocena recenzemi v odborném tisku (6 recenzí + anotace). V r. 2015 se úspěšně konalo na FF MU habilitační řízení D. Urbanové na základě vytištěného habilitačního spisu „Latinské proklínací tabulky na území římského impéria“, také zde byli členy komise i oponenty také přední zahraniční klasičtí filologové. Tento spis autorka revidovala a doplnila pro jeho anglické vydání v Innsbrucku (2018). – Kromě těchto monografií publikovala doc. Urbanová 42 původních vědeckých studií v ČR i v zahraničí. Monografie i vědecké stati se těší značné pozornosti odborníků, o čemž svědčí jejich hojná citovanost (více než 100 ohlasů v odborném tisku). Z dalších odborných publikací uvedeme její hesla v databázi magických gem (Campbell Bonner Magical Gems Database) a také vedení práce (E. Poláčková, T. Weissar a R. Černocho) na mimořádně kvalitně a

originálně komentovaném překladu s latinským zrcadlovým textem Titus Maccius Plautus Curculio aneb Darmojed (viz též dále v oddíle o pedagogické práci uchazečky). Jako recenzentka sleduje D. Urbanová publikační aktivitu svých domácích i zahraničních kolegů.

O zájmu, jež vyvolává její práce v kruzích nejen filologů, ale i historiků starověku a badatelů v papyrologii nebo epigrafii, svědčí častá pozvání k přednáškám a k účasti na konferencích, v obou případech většinou mezinárodních: se zvanými přednáškami vystoupila doc. Urbanová na univerzitách v Maďarsku (Budapešť), v Německu (Heidelberg), ve Francii (Paris - Sorbonne) a na Slovensku, přednášela ovšem i v rámci FF MU a FF UK a na půdě Jednoty klasických filologů. Mimořádně vysoká je její aktivní účast na konferencích, z velké části mezinárodních (Budapešť, Heidelberg, St. Petěrburg, Vídeň, Bergamo, Magdeburg, Bratislava). Pro studium vývoje latinského jazyka a jeho vztahu k rodícím se románským jazykům, a ovšem také pro prestiž české (též brněnské) latinistiky má velký význam aktivní, v některých případech i organizační, účast doc. Urbanové na mezinárodních kolokviích Colloquium of Latin Linguistics a Latin vulgaire – latin tardif (v Mnichově, v Uppsale, v Ovidiu, Erfurtu a Římě) která se pravidelně opětovaně konají v různých zemích. Velmi si ceníme organizace vědeckého kolokvia Plautus from Page to Stage (FF MU, listopad 2019), kde kol. Urbanová zúročila své lingvistické, literárněhistorické i pedagogické kompetence, ale také manifestovala vlastní mezinárodní prestiž, ale též a především dobré jméno klasické filologie na Masarykově univerzitě. - Uchazečka samozřejmě v zahraničí absolvovala také více kratších i delších studijních pobytů.

Doc. Urbanová byla řešitelkou, spoluřešitelkou, nebo se účastnila řešení pěti vědeckých grantových projektů, řešitelkou a garantkou pro Českou republiku byla v r. 2012 v mezinárodním projektu Magical gems in the Visegrad countries (Museum of Fine Arts Budapest), řešitelkou nebo spoluřešitelkou byla u sedmi dalších pedagogických nebo rozvojových projektů.

Od nabytí habilitované pozice je doc. Urbanová členkou čtyř oborových komisí, viz dále v oddíle o pedagogické způsobilosti uchazečky.

**Závěr:** Vědecká kvalifikace uchazečky odpovídá požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru klasická filologie.

### **Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazečky**

Daniela Urbanová byla od počátku svého působení na Ústavu klasických studií pověřena cvičeními z latinské mluvnice nejprve v neděleném programu „Latinský jazyk a literatura“, pak v bakalářském stupni, již od r. 1999 vedla latinská syntaktická cvičení. Přednášela Úvod do jazykovědy, od r. 2015 jí byla předána výuka Úvodu do studia latiny, obojí v bakalářském stupni, se studenty seminárně četla Caesarovy spisy a Ovidiovy Proměny. Kromě programu Latinský jazyk a literatura vyučovala též v bakalářském programu Mediteránní studia předmět Jazyky a písmo starého středomoří. Již u výuky těchto předmětů je zjevné sepětí badatelské a pedagogické práce doc. Urbanové, její učitelské působení je v souladu s tím i s jejími osobnostními vlastnostmi, s náročností, důsledností a pedagogickou citlivostí, pozitivně hodnoceno studentskými anketami.

Ze své badatelské specializace vydatně čerpá ve výuce pro magisterský program: již od počátku (1999) vedla četbu Horatia včetně metrické analýzy, od r. 2011 se ujala mimořádně náročného předmětu, interpretačního semináře latinských textů, od r. 2009 se podstatně podílí na výuce předmětu Latina jako jazyk odborného textu, těsně je s její orientací k historickému vývoji latinského jazyka spjat seminář k literatuře a jazyku archaické latiny, četba a interpretace Plautových komedií. V hodinách tohoto předmětu, který vedla doc. Urbanová interdisciplinárně (zejména za pomoci teatroložky dr. Elišky Poláčkové), vzešel z porozumění náročnému textu a z jeho interpretace velmi poučený překlad. Ten byl vzápětí uplatněn jako divadelní představení, na jehož realizaci se podíleli nejen účastníci semináře a doktorandi mgr. T. Weissar a mgr. R. Černoch, ale jako herci a autoři dramaturgie, scény, výpravy i kostýmů i další studenti. (Hudební složku realizace zajistil prof. Miloš Štědroň.)

Velký úspěch tohoto představení, řada jeho repríz napříč Českou republikou a dvě prezentace na mezinárodním fóru jsou u doc. Urbanové jasným dokladem vědecké i pedagogické kompetence a jejího vlivu na studenty. (Tento hojně komentovaný překlad, česko-latinská bilingva, vyšel i knižně.)

Doc. Urbanová se osvědčila i jako vedoucí studentských exkurzí (Řím, Akvincum, Carnuntum), podílela se na výjezdních pracovních soustředěních studentů Ústavu klasických studií, vedla a dovedla k úspěšné obhajobě 7 bakalářských a 2 magisterské diplomové práce.

Koná semináře pro doktorský studijní program Klasická filologie, vedla 2 doktorské disertace, první byla úspěšně obhájena v r. 2018, další se připravuje k obhajobě v roce 2020. Je členkou dvou oborových komisí pro doktorské studium (klasická filologie, indoevropská a srovnávací jazykověda) na FF MU, na FF Univerzity Karlovy pracuje v oborové komisi pro klasickou filologii, na univerzitě v Casinu (It) v komisi pro literární a historické vědy.

Doc. Urbanová je dále autorkou nebo spoluautorkou několika učebnic a učebních textů, které byly filologickou obcí vstřícně přijaty, jak svědčí jejich ohlasy a citace; pro e-learningové studium zpracovala 9 podpůrných souborů, mezi nimiž jsou zveřejněny také texty pro další vzdělávání učitelů.

**Závěr:** Pedagogická způsobilost uchazečky odpovídá požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru klasická filologie.

#### **Hodnocení uchazečky jako význačné a uznávané vědecké osobnosti v daném oboru**

Uznání a respektu se Daniele Urbanové dostává u domácích i zahraničních odborníků v klasické filologii a v sousedních disciplínách. Na počátku jejího odborného růstu jí získávala důvěru starších kolegů na zahraničních akademických pracovištích (Itálie, Německo, Rakousko) již skutečnost, že je žákyní prof. Bartoňka. Pověsti, která ji takto předcházela, ovšem dnes již více než plně dostává. V přehledu její publikační činnosti a jejího pedagogického působení jsme informovali o její aktivní účasti na konferencích doma i v zahraničí, o častých výzvách k přednáškám na širším akademickém fóru, o hojných citacích jejích děl. Pro domácí filologii je její (a Blažkova) kniha o písemné kultuře a jazycích národů starověké Itálie dávným desiderátem, kvalitu a jedinečnost její práce o latinských proklínacích tabulkách dosvědčuje mimo zmiňovaný citační index skutečnost, že novější verze této knihy vyšla v anglickém překladu v Innsbrucku. Téma, jež si doc. Urbanová v rámci své specializace, dějin latinského jazyka, zvolila, totiž dešifraci a interpretaci latinských defixí, se ukázalo jako mimořádně nosné i tím, že je v něm možné a nutné pracovat s recentním, v některých případech i dosud nepublikovaným a stále nově nacházeným materiálem.

O respektu k její práci a osobnosti svědčí i skutečnost, že jak v habilitační komisi a v oponentuře habilitačního spisu, tak v komisi pro jmenování profesorem pracovali a pracují renomovaní zahraniční odborníci, i to, že zahájení řízení pro jmenování profesorem doporučili dva profesori z cizích akademických pracovišť pro dějiny starověku a epigrafiku i pro obecnou jazykovědu (NSR, Itálie).

**Závěr:** Uchazečka je význačnou a uznávanou vědeckou osobností v daném oboru. Významně se zaslouhuje o profilování a rozvoj tohoto oboru. Představuje jednu z vůdčích osobností vědecké školy či výzkumného týmu v oboru.

### **Výsledek tajného hlasování komise**

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	5
z toho	5
kladných	0
záporných	0
neplatných	0

### **Návrh komise**

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a profilu uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazečku profesorem v oboru klasická filologie.

Brno dne 26. 2. 202

prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

\_\_\_\_\_

Prof. Pierluigi Cuzzolin

\_\_\_\_\_

Prof. Dr. Rudolf Haensch

\_\_\_\_\_

PhDr. Petr Kitzler, Ph.D., DSc.

\_\_\_\_\_

doc. Mgr. Lucie Pultrová, Ph.D.

\_\_\_\_\_